

Ragıp Zarakolu: Ermenistan Yazarlar Birliđi 80 yaşında

Posted on 09/07/2014

Erivan. Ermenistan Yazarlar Birliđinin (EYB) 80. yıl dönümündeydim. Tarihi M. Armenia Oteli'nin arkasındaki Baronyan Tiyatrosundayız. Arada elektrik kesiliyor, salondakiler gülüşüyorlar. Kültür Bakanı yardımcısı Narses Der Vartanyan sesini yükselterek, sertifika alanların adlarını, cep telefonunun ışığı ile okumaya devam ediyor. Bizim TGC'nin her yıl 24 Temmuz'da, meslekte yıllanmış gazetecilere verdiği sertifika ve şilde benzer bir uygulama da burada var. Yazmakta inat eden kalem erbabı, onore edilmiş oluyor böylece.

Açılışı Başbakan Tigran Sarkisyan yapıyor, edebiyatın ve yazarın toplum içindeki konumunu vurguluyor.

O konuşurken, üyesi olduğum Türkiye Yazarlar Sendikasının, Yıldız Sarayı'nın müstemilatındaki mekanından kovuluşu, birçok yazarımızın belgelerinin yer aldığı arşivin yok olma tehlikesi ile yüzyüze kalışını hatırlıyorum.

Ermenistan belki kilometre kare olarak 'küçük' bir ülke ama, yazarını, sanatçısını, mimarını, müzsiyenini onurlandırma açısından 'büyük' bir ülke.

Tigran Sarkisyan, bir bodyguard ordusu olmadan salona giriyor ve orta sıralarda bir yere oturuyor. Diaspora Bakanı Hıranuş Hagopyan, önümden geçerlerken bizi tanıştırıyor.

EYB, Sovyet döneminden sonra da devam eden en önemli kurumlardan. 1930 yılında, SSCB Yazarlar Birliđi Kuruluş Asemblesine katılan Ermeni yazarlar delegasyonu daha sonra 1934 yılında EYB'yi kuruyorlar.

1939 yılında, Sasonlu David destanınının 1000. yıl kutlaması yapılıyor. Kurucuları arasında Ermenistan'ın Mayakovskisi ya da Nâzım Hikmet'i olarak bilinen Çarents, Zabel Yeseyan, Bagunts da vardı. Ne yazık ki, üçü de Stalin'in temizlik hareketi sırasında yaşamını yitirecekti.

Stalin yönetimi Çarents'i tutuklarken, aynı dönemde Çankaya'ya davet olunan, ancak biat etmeyen Nâzım da Kemalist yönetim tarafından tutuklanmakta ve Alman zırhlısı Yavuz'un en dipteki sintisine indirilmekteydi.

Rahmetli Sarkis Usta (Çerkezyan), Çarents'in 'İstanbul' adlı şiirini tercüme etmiş ve Ürün dergisinde yayınlamıştı.

1922'de İstanbul'u ziyaret eden Çarents, bu kozmopolit kentteki çürümeyi, güçlü dizeleri ile tasvir eder.

50'den fazla Ermeni yazar, Nazi işgaline karşı yürütülen Büyük Anavatan Savaşı'na bilfiil katıldılar.

O dönemin ünlü yazarı Avetik Isahakyan, uzunca bir süre başkan olarak kalacaktı.

Birçok Ermeni yazar, Karabağ Kurtuluş Savaşı'na da katıldı. Bunlardan Samvel Şahmuradyan, Gandhazar savaşında yaşamını yitirdi. EYB'nin aktif üyelerinden Vazgen Sargisyan ise daha sonra savunma bakanı ve daha sonra bir süre Ermenistan Başbakanı olacaktı.

1998 yılında Paris'te, CRDA'da, EYB'nin o dönemdeki başkanı rahmetli Hrant Metevosyan ile tanışacaktım. EYB'nin bugünkü başkanı ise Edward Militonyan. Çocuklar ve yetişkinler için yazdığı öyküleri ve şiirleri ile tanınıyor. Bunlar arasında "Cipo" ve "Ejderha Avcısı Vahahakn'ın Maceraları" birçok dünya diline tercüme edildi.

2002 yılında EYB, dünyaya yayılmış olan Ermeni yazarları ilk kez bir kongre ile bir araya getirdi.

Aynı yıl EYB'ye bağılı bir yayınevi kuruldu.

Türkiye'deki yazar örgütleri ise her askeri darbeden yara aldığı gibi, yönetim kurulları sıkıyönetim mahkemelerinde, Babeuf Davasında olduğu gibi Ağır Ceza Mahkemelerinde yargılandılar.

Hiç bir TC Başbakanı'nın bir yazar örgütünün toplantısına katılıp konuşma yaptığını da hatırlamıyorum.

Dostum Hakop Çakıryan ile sohbet ediyorum. Kendisi çok sivri dilli bir gazetecidir. Politikacıları, sözde aydınları silkelere durur.

Peki hakkında hiç açılmış bir hakaret davası, tazminat davası, ceza davası var mı diye soruyorum.

'Hapiste tek bir gazeteci yok' diyor.

Keşke TYS ile EYB arasında bir işbirliği süreci başlasa diyorum.

Kaynak: evrensel.net